

AUGUST ANDERS RAHMQVIST

*August Anders Rahmqvist.
Född 22 maj 1853 i Fellingsbro
i Västmanland.*

Strengnäs Tidning.

*Ur Strengnäs Tidning fredagen den
24 oktober 1913 citeras följande artikel.*

SLOTTSBYGGMÄSTAREN AUG RAHMQVIST.

Ett dödsbud, vilket i vidsträckta kretsar skall mottagas med stort deltagande, ingick i dag på morgonen. Detta budskap förtalde, att slottsbyggmästaren August Rahmqvist plötsligt, utan föregående sjukdom, kallats ur tiden.

Slottsbyggmästare Rahmqvist hade under aftonen besökt Mariefred och deltagit i ett samkväm därstädes. Då deltagarna i samkvämet vid half elfatiden skulle bryta upp, hade hr Rahmqvist känt sig illamående och hade nämnt därom för sitt sällskap. Han hade då blivit att kvarstanna på hotellet och följde detta råd. Samtidigt underrättades hans fru och dotter om sjukdomsfallet och skyndade genast till staden, där under tiden stadsläkaren vidtog de åtgärder som påkallades av den sjukets tillstånd. Detta för-

sämrades emellertid allt mer och mer och vid half ett-tiden i morse kom dödsbudet. Slottsbyggmästare Rahmqvist var född den 22 maj 1853 och kunde således sistlidna vår fira sin sextioårsdag, på hvilken han vardt föremål för uppmärksamhet från skilda håll.

Han var i yngre år bosatt i Eksåg i Strengnästrakten och flyttade för många år tillbaka till Mariefred, där han sedan dess varit bosatt och där han utöfvat en i olika riktningar omfattande verksamhet. Tidigt förvärvade sig Rahmqvist anseende som en skicklig och samvetsgrann byggmästare och många och ofta maktpåliggande äro de uppdrag han i denna egenskap fått under årens lopp mottaga och hvilka alla han utfört på ett förträffligt sätt.

I Mariefred har han uppfört åtskilliga byggnader dels för egen räkning och dels för andra byggherrar.

Fridhäll utanför Mariefred som slottsbyggmästare Rahmqvist hade byggt åt sig själv och sin familj.

Foto: Wisslerska negativsamlingen.

Sålunda inköpte han den gård i hvilken apoteket är förlagdt, och ombyggde densamma, och likaledes uppförde han det hus vid Stora torget, som ägdes av änkefru Cederblad. Vidare uppförde slottsbyggmästaren bokförläggaren A. Bonniers vackra villa samt Vikanderska villan i första backen. Vid den stora, af slottsarkitekten Fredrik Liljekvist, utförda restaureringen af Gripsholms slott var Rahmqvist mycket verk-

sam och fick med anledning däraf bland annat mottaga den utmärkelsen att han utnämndes till slottsbyggmästare. För stadens räkning utförde Rahmqvist för öfrigt under årens lopp äfven en del andra arbeten.

Sålunda var han i stor omfattning anlitad för byggnadsarbeten vid Åkers krutbruk, som känt statens egendom. Under många år

var slottsbyggmästaren mycket anlitad för utförande af kyrko-
byggnads- och kyrkorestaureringsarbeten på skilda håll. För
Mariefreds kyrkas restaurering var han synnerligen flitigt intres-
serad och deltog med mycket stort nit i denna väg, som han
utfört, märkes restaureringen af Åkers kyrka. Ett synnerligen
vackert vittnesbörd om Rahmqvists skicklighet och samvets-
grannhet som byggmästare föreligger i den kända Martinska vil-
lan i Mariefred, ett af de mest

*Bonnierska villan på Bergsgatan.
Byggd 1902 till Isidor Adolf Bonnier
(1848–1924.*

Foto: Lindmarks omkr. 1905.

anmärkningsvärda byggnads-
verken därstädes.

I Strengnäs var Rahmqvist ock
verksam som byggmästare, så
vid folkskoleseminariets uppfo-
rande. För öfrigt var han ofta
anlitad såsom sakkunnig i bygg-
nadsfrågor. Vid Strengnäs dom-
kyrkas restaurering var han
äfvén verksam. Det är klart att
en så i praktiska värf pröfvad
och skicklig man skulle tagas i
anspråk för allmänna förtroen-
deuppdrag af allehanda slag.

Bland förtroendeuppdrag, som
han mottog under årens lopp

och som han med heder fyllde märktes ledamotskap af
Mariefreds stadsfullmäktige hvilkas krets han under lång tid till-
hörde. För öfrigt invaldes han i en hel del nämnder och styrelser.

Då det gäller afsyning af byggnader och bedömande af bygg-
nadsfrågor var han ofta anlitad som sakkunnig. Rahmqvist ägde
sedan några år St. Lundby å Selaön.

Personligen var Rahmqvist högt uppskattad af alla, som lärde
känna honom, och han efterlämnar minnet af en gedigen, karak-
tärsfast person, hvars minne länge skall bevaras i tacksam håg-
komst i vidsträckta kretsar.

Rahmqvist sörjes närmast af efterlevande maka, född
Fagerström, och fem barn, fyra barnsöner och en dotter.
Af sönerna äro två officerare, en ingenjör och en studerande.

August hade, som framgår av nekrologen ovan, en mängd bygguppdrag av skiftande slag. 1879 byggde han vid Klockartorpet i Åker ett stort vattenhjul med 13.4 meters diameter och en stånggång på 1.200 meter, vilken skulle överföra kraften från vattnet i Mosjön och Malsjön till pumpar vid Bredsjönäs gruva.

Man kan möjligen tro att byggnationen skedde några år senare, då August 1870 blott var 17 år gammal. Årsangivelsen finns dock både i en skrift om Skottvångs gruva och Strengnäs Nyheter 1984-07-04.

Vattenhjulet och en liten bit av stånggången kan man ännu beskåda i Åker. Några år senare får August byggnadsuppdrag vid Hörle bruk. Förmodligen även detta gällande vattenhjul för drivning av maskiner.

Rosalie och August Rahmqvist avporträtterade av Mariefreds första fotograf Anna Wissler.

Det är vid dessa arbeten han träffar Rosalie. De trolovar sig redan 11 oktober 1878, men gifter sig först 4 år därefter. Kanske var orsaken att August var överhopad av uppdrag och att på hans rekommendationer bruket i stället fast anställde Augusts yngre bror Wilhelm som byggmästare.

Detta skedde omkring 1880. August och Rosalie brevväxlade emellertid flitigt ända tills den dag Rosalie tröttnade och skrev till sin fästman att nu fick det lov att bli bröllop. Vilket det alltså blev pingsdagen 1882.

TEMAUTSTÄLLNING VÅREN 2017 – BREDSJÖNÄSKONSTEN »DEN SOM SÖKER HAN FINNER«

Under arbetet med dokumentationen av Bredsjönäskonsten till utställningen gjordes efterforskningar i Bruksarkivets handlingar som kassaböcker, korrespondens, dagsverksböcker m.m. Det byggnadsår som tidigare varit det som gällt i all dokumentation och historik är 1870.

Förvånande var att ingen information fanns från 1870 eller åren närmast före och efter.

Inte heller fanns Byggmästare August Rahmqvist omnämnd någonstans.

Undertecknad och Evert Lidén gav sig inte utan följde upp andra trådar som fanns att tillgå.

I en släkthistoria, gjord under början av 2000-talet, finns en »brasklapp« beträffande August Anders Rahmqvist. Han föddes 1853 och skulle om året 1870 är riktigt ha varit 17 år vid bygget. Knappast troligt som ansvarig för den omfattande och kostsamma byggnationen av Bredsjönäskonsten. Mer sannolikt var att Bredsjönäskonsten byggdes senare, vilket kunde bekräftas då »kapitalboken« från 1879 visade sig innehålla alla uppgifter om bygget. Här fanns totalkostnaden, drygt 17.000 Riksdaler, vilka som arbetat med bygget med uppgift om yrken och betalningar, liksom uppgifter om antalet spik i olika dimensioner som köpts.

Här framgår också ur »kapitalboken« från 1880 att A. A. Rahmqvist varit ansvarig för hela arbetet.

Hjulhuset vid Göksjön i Åkers bergslag

Slottsbyggmästare A. A. Rahmqvist var född 1853 i Fellingsbro och avled 1913 i Mariefred. Familjen bodde vid Fridhäll i Mariefred som Rahmqvist också byggt.

Rahmqvist var mycket uppskattad och fick många byggnadsuppdrag. Som exempel kan nämnas Jugendhuset, Järnvägsstationen och Villa Martin (Gripsnäs) i Mariefred. Vidare Stureskolan (folkskola), och gamla Systemet i Strängnäs, samt ett flertal renoveringsarbeten på Gripsholms slott, Mariefreds kyrka, Åkers kyrka och Domkyrkan i Strängnäs.

Jugendhuset i Mariefred. Foto: Lindmarks 1930-talet.

Temautställningen var uppskattad och besöktes av närmare 50 personer. Den 25 juli fick vi besök av Kim Dyrssen Berg, barnbarnsbarn till A. A. Rahmqvist, med sonen Jonas Dyrssen. Ett besök vi uppskattade mycket då vi fick ta del av en mängd information och berättelser som inte finns i något arkiv.

Evert Lidén och Tomas Larsson

ROSALIE ANNA AMANDA RAHMQVIST, FÖDD FAGERSTRÖM

Gift 1882-05-28 i Värnamo.

Rosalie Anna Amanda

Fagerström.

Född 1858-03-25 i Värnamo.

Död i 1932-02-04 i Kärnbo.

»Konfirmerades för prosten P. O. Wiberg bland de barn som först gingo till skrift i Värnamo nya kyrka annandagpingst 25 maj 1874.

Vigdes av samme P. O. Wiberg pingstdagen 8 år senare.

Flyttade från barndomshemmet

31 maj 1882 och ankom till Marie-

fred trefaldighetsafton 2 juni och

flyttade då in på Wiks övre våning hyrd av organist Stenbith. Bor där till april 1884. Under dessa år dogo hyresvärdens både herr och fru Stenbith. I april flyttade vi till s.k. Gripsholms f.d. Vårdshus, uthyrt av intendenten Ekenstjerna och bor där till 1892.

År 1887 köptes Gertre Nr 1 av jägmästare Jacobsen varest de första åren byggdes först ladugård, loge och statbyggnad sedan ny uppfartsväg och till sist corps de logi 1892. Samma år var

*Mariefredsvägen. (Gamla vägen före villabygget vid Trekanten).
Till vänster vägen mot Gertre och närmast till höger mot Fridhäll.
Foto: Thure Ekman, Mariefred Årtal: Troligen före 1930.*

byggmästare Rahmqvist illa sjuk och efter hans tillfrisknande uppbyggdes Gertre i vilken vi inflyttade den 28 november. Här föddes Carl Filip.

1894 den 17 september kl. 9 på aftonen nedbrann genom tjäns-
teflickans försorg Gertre i grunden, dock lyckligt nog utan att
någon innebrändes. Därefter inflyttade vi i dåvarande handlande
Nyströms gård och bodde där till 30 september 1895. Under
denna tid sjuknade och dog vår lilla dotter
Helfrid i strypsjuka 7 januari 1895.

Nyuppförda bostaden och hela jordområdet
förändrades till namnet och kallades efter
denna lilla flickas namn Helfrid till FRID-
HÄLL i vilken vi inflyttade i september 1895«. *(Citat av Rosalies egen beskrivning).*

*Rosalie Rahmqvist
med sonen Thure
född 1883-03-14.
Död 1883-04-09.
Foto: Anna Wissler.*

Med August Rahmqvist fick Rosalie barnen:

Thure Augustus född 1883-03-14, död 1883-04-09.

Thure Set Augustus född 1884-02-12, död 1966-03-14.

Sigurd Carl Anders född 1887-01-11, död 1974-09-05.

Helfrid Rosalie Maria född 1888-11-15, död 1895-01-05.

Sten Fredric Emanuel född 1890-08-04, död 1890-11-10.

Robert Axel Emanuel född 1892-05-22, död 1961-04-13.

Carl Filip född 1893-12-10, död 1976-05-22.

Hildur Rosalie Maria född 1895-07-08, död 1918-10-25.

och slutligen; Annie Ingeborg Augusta född 1898-04-04, död 1901-03-22.

Av de 9 barnen nådde således 5 vuxen ålder och av dem dog enda
överlevande dottern Hildur i spanska sjukan blott 23 år gammal
några dagar efter sedan hon fött sin dotter Marianne.

Hustrun Rosalie, som var äldst av 9 syskon överlevde sin make
August med 18 år. Hon dog i cancer nära 74 år gammal. Hon lig-
ger begravd tillsammans med maken på Mariefred kyrkogård.

AUGUST RAHMQVIST EN BILDKAVALKAD.

*Villa Martin senare Gripsnäs.
Foto: Okänd 1903.*

*Mariefreds Järnvägsstation byggd 1895.
Foto: Okänd 1897.*

AUGUST RAHMQVIST EN BILDKAVALKAD

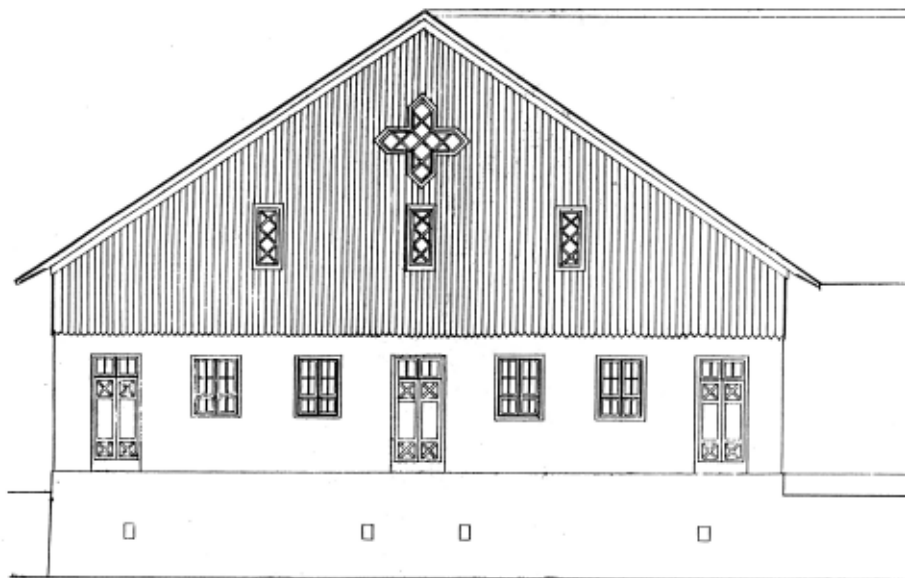

*Kungshustorget omkring 1900. Hus och Apotek från 1893.
Foto: Lindmarks Ateljé.*

*Slottsbyggmästare Anders August Rahmqvists grav vid Mariefreds Kyrkogård.
Foto: Bengt Rundgren. Årtal: 2021.*

*Förslag till ombyggnad af Ladugård, Stall och Lögus vid
Gripsholms Kungs-ladugård*

Mariestad i Nov. 1884 Aug. Rahmqvist

Vid en brand 1825 brann ett flertal ekonomibyggnader på Kungsladugården ner. Nya uppfördes men 1882 konstruerade Rahmqvist en helt ny stor ladugård enligt moderna idéer. Den stod klar 1886.

Tragiskt nog brann denna byggnad, som på senare tid innehållit Grafikens Hus, ner i mars 2014.